

Suomi putosi it-puusta

22.4.2008 07:59 — Tuomas Niskakangas

Suomi oli 1990-luvulla maailman edelläkävijä tietotekniikan hyödyntämisessä. Hienot suunnitelmat tietoyhteiskunnan kehittämisestä eivät ole toteutuneet, vaan Suomi on pudonnut kelkasta.

Suomen asema edistyksellisenä tietoyhteiskuntana horjuu. Suomi on ottanut takapakkia muun muassa Maailman talousfoorumin, YK:n ja brittilehti *Economistin* selvityksissä, joissa on mitattu eri tavoin valtioiden tieto- ja informaatiotekniikan hyödyntämistä.

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliiton Ficomin toimitusjohtajan **Reijo Sventon** mukaan Suomessa kehitystä jarruttavat raskaat rakenteet. Valtio, kunnat ja yksityinen sektori eivät aina puhalla yhteen hiileen.

- Demokratia on kallis asia, mutta se voi myös käydä kalliiksi, jos etsitään sellaista ratkaisua, että se käy kaikille, sanoo Svento.

Suomea nopeammin ovat kehittyneet erityisesti totalitaariseen tapaan toimivat valtiot kuten sheikkien johtamat valtiot. Vahvasti valtiojohtoisissa maissa kuten Etelä-Koreassa kehitykselle on myös löydetty selvät sävelet. Uusissa demokratioissa kuten Virossa edistys on ollut nopeaa, koska niissä on päästy rakentamaan tietoyhteiskuntaa puhtaalta pöydältä.

Suomalaiset loivaliikkeisiä ja muutosvastarintaisia

Tietoenatorin johdon neuvonantajien yksikköä vetävän **Bo Haraldin** mukaan Suomen hyytyminen on "valitettavasti erittäin totta".

- Fakta on se, että olemme jäämässä luvattoman hitaaseen kehitysvaiheeseen. Meidän pitäisi saada viesti läpi, että ei ole vaihtoehtoja digitalisoinnille, sanoo Harald.

Hänen kokemustensa mukaan esimerkiksi muissa Pohjoismaissa tartutaan uudistuksiin paljon suomalaisia ripeämmin. Harald kaipaisi lisää päättäväisyyttä niin kansalaisilta, viranomaisilta kuin yritysiltä.

Liikenne- ja viestintäministeriön kansliapäällikkö **Harri**

Pursiainen muistuttaa, että tutkimukset eivät aina kerro koko totuutta.

Joissain tutkimuksissa Suomea on rangaistu lankapuhelinliittymien vähäisyydestä. Pisteitä saisi tutkimuksissa myös siitä, että veroilmoituksen voi tehdä verkossa, mutta siitä ei pisteitä jaeta, jos sitä ei tarvitse tehdä ollenkaan.

Pursiaisen mukaan Suomi on kansainvälisissä mittauksissa esimerkiksi laajakaistatiheydessä Euroopan ehdotonta kärkeä ja laajakaistojen nopeudetkin ovat paremmasta päästä.

Pursiainenkaan ei väitä, että tutkimusten antama kuva Suomen alamäestä olisi vailla pohjaa. Hänen mukaansa Suomessa on ongelmia palveluiden käytössä, vaikka infrastruktuuri onkin kunnossa.

- On tervetullutta ravistella itsetyytyväisiä suomalaisia tällaisilla luvuilla, mistä ne nyt sitten kertoivatkin, Pursiainen sanoo.

- Nämä tutkimukset ovat hyviä liikkeelle panevia voimia.

Strategiat kunnossa, toteutus ei

Asiantuntijoiden parissa vallitsee yksimielisyys siitä, että suunnitelmat suomalaisen tietoyhteiskunnan kehittämisestä on tehty liian suurisuuntaisesti. Ongelmana ei ole, mitä tehdään, vaan miten tehdään. Konkreettiset kehitysaskleet ovat jääneet strategioiden ja muutosvastarinnan alle.

Valtioneuvoston alainen Arjen tietoyhteiskunnan neuvottelukunta pyrkii nyt saattamaan joitain kapea-alaisia mutta olennaisia kehitysaskelaita loppuun asti. Esimerkkejä edistettävistä kohteista ovat e-laskutus, mobiilitunnistaminen ja tietokoneavusteinen oppiminen.

Pursiaisen mukaan nyt pitäisi keskittyä tavallisiin yhteiskunnan ongelmiin ja pyrkiä toteuttamaan niitä edullisemmin tietoyhteiskunnan välineitä hyödyntämällä. Vanhusten hoito ja terveydenhuolto ovat esimerkkejä aloista, jotka pystytään hoitamaan edullisemmin tietoyhteiskunnan voimavaroin. Automatisointi mahdollistaa työvoiman vapautumisen niihin töihin, joissa tarvitaan ihmisen panosta.

Haraldilla on oma missionsa: hän on tullut tunnetuksi verkkolaskutuksen puolestapuhujana. Haraldin mukaan on välttämätöntä käyttää "negatiivisia porkkanoita", joilla saadaan ihmiset tottumaan tehokkaampiin käytäntöihin. Onnistuneena esimerkkinä hän pitää verkkopankkien yleistymistä, jota vauhditettiin pankkien palvelumaksuilla.

Ymmärrystä Harald saa ainakin Ficomin Sventolta.

- Kaikki eivät olisi halunneet, että pankkien palvelut viedään verkkoon, mutta nyt kaikki ovat sitä mieltä, että ne ovat tehokkaita ja hyödyllisiä - jos unohdetaan Sampo Pankin viime ajat, Svento naurahtaa

<http://www.digitoday.fi/yhteiskunta/2008/04/22/suomi-putosi-it-puusta/200811145/66>